

Reservation

Kommunstyrelsen 2024-06-13

Ärende 35 - Yttrande över betänkandet "En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare" (SOU 2025:53)

Likvärdig och rättssäker välfärd

Vänsterpartiet delar förvaltningens kritiska hållning till betänkandet "En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare" (SOU 2025:53).

I förvaltningens förslag till yttrande, med diarienummer 2025/00911 formuleras problematiken kring utredningens förslag tydligt:

"Punkt 10.8 Konsekvenser för kommunerna

Södertälje kommun anser att förslagen att stänga ute grupper från socialförsäkringen och från ekonomiskt bistånd kan innebära att bostadssegregationen ökar, att fattigdomen ökar och att andra sociala problem kopplat till detta ökar.

Det finns risk att skuggsamhällen utvecklas där människor lever utanför myndigheternas vetskaper och kontroll. De personer som utredningens förslag omfattar kommer inte att försvinna från samhället bara för att de inte längre har rätt till socialförsäkringsförmåner eller ekonomiskt bistånd. Södertälje kommun brottas redan idag med utmaningar i form av olovlig andrahandsuthyrning, felaktig folkbokföring, sexuell exploatering och människohandel. Denna typ av problem anser kommunen att förslagen tenderar att öka. Ett annat exempel på sociala problem är ökad kriminalitet och nyrekrytering till kriminella gäng.

Södertälje kommun har flera områden som är utpekade som utsatta och risken är att förslagen leder till att dessa områden blir fler och ännu mer utsatta.

Det kan också innebära att föräldrar till barn med funktionsnedsättning får sämre ekonomiska förutsättningar och svårare att stå till arbetsmarknadens förfogande under väntan på kvalificering till socialförsäkringens insatser. Detta bedöms försvåra integrationen.

För att en förändring i socialtjänstlagen ska vara motiverad behöver det vara kopplat till tydliga positiva effekter, vilket inte är bevisat. Förslagen i denna

utredning går inte i linje med nya socialtjänstlagen med krav på att insatser ska vara mer lättillgängliga och förebyggande.”

Utredningens syfte – att minska välfärdens så kallade tilldragnings effekter och att lägga sig på en lägstanivå enligt EU-direktiv – sänder fel signaler. Ett trygghetssystem ska bygga på rättssäkerhet och lika villkor, inte på undantag och begränsningar som riskerar att öka utsattheten för redan sårbara grupper.

De föreslagna kvalificeringsreglerna är komplexa, svåra att tillämpa och riskerar att leda till att fler människor faller mellan stolarna. Södertälje har tagit ett stort ansvar i mottagandet av människor från tredjeländ, och vi vet därför att det är avgörande att integrationen ges goda och rättvisa förutsättningar.

Vänsterpartiet anser att skyddet av välfärden är viktigt, men det får inte ske på bekostnad av grundläggande rättigheter. Vi ser inte att de föreslagna förändringarna skulle förbättra situationen – vare sig för individen, kommunen eller samhället i stort.

Vi anser att det är viktigt att svara på denna SOU med de tydliga skrivningar som fanns i det ursprungliga förslaget till yttrande, S2025/00911.

Linda Sjögren (V)

Sait Yildiz (V)

